

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/51/2020
Identifikačné číslo spisu: 6214010238
Dátum vydania rozhodnutia: 03.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Hatala
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:6214010238.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Štífta v trestnej veci obvineného P. V. Á. J. T. L. D. O. H. pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. b), písm. c) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 3. septembra 2020 v Bratislave dovolanie obvineného P. V., podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Jozefa Veselého, proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 3To/67/2016 z 21. septembra 2016 a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného P. V. sa
o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš (ďalej len „okresný súd“ alebo „prvostupňový súd“) z 11. apríla 2016, sp. zn. 3T/53/2014, bol obvinený P. V. uznaný za vinného z prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. b), písm. c) Trestného zákona (ďalej len „Tr. zák.“) formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., a to na tom skutkovom základe, že:

- dňa 18. júna 2013 v čase okolo 09.00 h vo Veľkom Krtíši vo VŠNsP n.o. na chodbe pred ambulanciou rehabilitácie, po predchádzajúcej vzájomnej dohode prišiel spolu s nestotožnenou ženou k F.J. G., kde spolu odlákali pozornosť F. G. od kabelky, ktorú mala vedľa seba, využili jej nepozornosť a zobrali jej peňaženku z kabelky, z ktorej odcudzili finančnú hotovosť vo výške 1.000,- Eur, keď F. G. zistila, že má otvorenú kabelku, začala za ženou bežať a kričať, aby zostala, kde P. V. sa snažil poškodenú F. G. v tomto zabrániť, pričom došlo k zápasu medzi JÚ. V. a poškodenou F. G., následkom čoho poškodená spadla na zem, vtedy tam prišiel sanitár z nemocnice, ktorý P. V. zadržal a odovzdal hliadke PZ, pričom neznáma žena z miesta ušla, čím bola F. G., bytom Q. X. XXX, spôsobená škoda vo výške 1.000,- Eur a opuch kolena a bolesti hlavy bez PN.

Obvinenému V. bol citovaným rozsudkom podľa § 247 ods. 3 Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2005, s použitím § 36 písm. l) Tr. zák., § 37 písm. m) Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., § 42 ods. 1 Tr. zák. uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere dvanásť mesiacov a podľa § 48 ods. 2

písm. b) Tr. zák. bol na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Okresný súd zároveň podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. zrušil výrok o treste trestného rozkazu Okresného súdu Lučenec z 1. októbra 2013, sp. zn. 22T/181/2013, ktorý nadobudol právoplatnosť 23. októbra 2013 a ktorým bol obvinený V.Á. odsúdený podľa § 247 ods. 3 Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2005 na trest odňatia slobody vo výmere šesť mesiacov a na výkon tohto trestu bol zaradený podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Zároveň zrušil aj všetky ostatné rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo, stratili podklad.

Podľa § 76 ods. 2 Tr. zák., § 78 ods. 1 Tr. zák. bol obvinenému V. uložený ochranný dohľad na dobu jedného roka a zároveň mu bol podľa § 62 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. uložený trest zákazu pobytu v okrese Veľký Krtíš na jeden rok. Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku (ďalej len „Tr. por.“) okresný súd odkázal poškodenú F. G. s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Proti rozsudku prvostupňového súdu podali odvolanie tak obvinený V., ako aj okresný prokurátor (ďalej len „prokurátor“), obaja proti výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) o nich rozhodol na verejnom zasadnutí rozsudkom z 21. septembra 2016, sp. zn. 3To/67/2016, takým spôsobom, že podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Trestného poriadku (ďalej len „Tr. por.“) napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil, a to v časti výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obvineného P. V. podľa § 247 ods. 3 a § 35 ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2005 sám odsúdil na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere dvoch rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. zaradil obvineného pre výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 35 ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2005 zrušil výrok o treste trestného rozkazu Okresného súdu Lučenec z 1. októbra 2013, sp. zn. 22T/181/2013, ktorý nadobudol právoplatnosť 23. októbra 2013 a ktorým bol obvinený odsúdený podľa § 247 ods. 3 Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2005 na trest odňatia slobody vo výmere šesť mesiacov a na výkon tohto trestu bol zaradený podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 2 Tr. zák., § 78 ods. 1 Tr. zák. obvinenému uložil ochranný dohľad na dobu dvoch rokov a podľa § 62 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. mu uložil trest zákazu pobytu v okrese Veľký Krtíš na dva roky.

Krajský súd zároveň podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného zamietol.

Dňa 27. júla 2020 bolo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) predložené vlastnoručne spísané dovolanie obvineného (doručené prvostupňovému súdu 20. augusta 2019, č. l. 252-255 spisu) proti rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš z 11. apríla 2016, sp. zn. 3T/53/2014 a rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. septembra 2016, sp. zn. 3To/67/2016, ako aj doplnenie dôvodov dovolania (doručené prvostupňovému súdu 10. októbra 2019, č. l. 268-271 spisu), spísané prostredníctvom obhajcu obvineného JUDr. Jozefom Veselým. Najvyšší súd vlastnoručne spísané dovolanie obvineného považoval za súčasť dovolania podaného prostredníctvom obhajcu, keďže tento na dovolanie napísané obvineným priamo poukázal. Ako dovolacie dôvody pritom obvinený označil všetky dôvody uvedené v § 371 ods. 1 Tr. por.

Obvinený v podanom dovolaní namietal v prvom rade skutočnosť, že v rámci prípravného konania neboli dodržané ustanovenia § 1, § 7, § 10 a § 12 Tr. por., keď poškodená opísala celý priebeh skutku a vyšetrovateľ mal postupovať podľa § 119 ods. 2, § 73 ods. 1 a § 85 ods. 1, ods. 2 Tr. por., keďže skutku sa mali dopustiť traja páchatelia. Uvedená skutočnosť, t. j. informácia o zainteresovaní ďalších

osôb pri spáchaní skutku, bola orgánom činným v trestnom konaní od začiatku známa a napriek tomu nedošlo ani k výsluchu týchto podozrivých osôb. V predmetnej súvislosti obvinený namietal aj nezákonnosť hlavného pojednávania na Okresnom súde Veľký Krtíš, ktorá mala byť spôsobená nepredvolaním ďalších podozrivých.

Obvinený označil celý prípad za umelo vykonštruovaný na základe nedostatočne zistených dôkazov, kedy sa orgány činné v trestnom konaní a súdy „uspokojili“ s jediným páchatelom, a to napriek skutočnosti, že k spáchaniu skutku došlo zo strany viacerých osôb. V predmetnom kontexte obvinený zároveň označil osoby podozrivé v danej veci, ktorými majú údaje byť J. U. a M. H., obe bytom E..

V doplnení dôvodov dovolania obvinený namietal nesprávnu aplikáciu zásad pre ukladanie súhrnného trestu, argumentujúc, že v prípade ak bol odsúdený viacerými rozhodnutiami a trestnými rozkazmi za trestné činy spáchané skôr, ako bolo súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok, súd bol povinný zrušiť výroky o treste vo všetkých prechádzajúcich rozhodnutiach, ktoré sú v pomere uvedenom v § 42 ods. 1 Tr. zák. a uložiť mu súhrnný trest za celú zbierajúcu trestnú činnosť, t. j. za všetky trestné činy spáchané v jednočinnom súbehu.

S poukazom na vyššie uvedené dôvody navrhol, aby najvyšší súd zrušil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. septembra 2016, sp. zn. 3To/67/2016 vo všetkých výrokoch, ktorými bol odsúdený na súhrnný trest odňatia slobody a uložil krajskému súdu, aby vo veci znova konal a rozhodol.

Po postupe v zmysle ustanovenia § 376 Tr. por. sa k dovolaniu obvineného písomne vyjadril prokurátor (podaním z 15. januára 2020, č. l. 282-283 spisu) a to v tom smere, že právny názor vyjadrený v rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš z 11. apríla 2016, sp. zn. 3T/53/2014, v spojitosti s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. septembra 2016, sp. zn. 3To/67/2016, si v splnom rozsahu osvojuje a odsudzujúce rozhodnutie považuje za zákonné a spravodlivé.

Vzhľadom na skutočnosť, že obvinený v podanom dovolaní nešpecifikuje konkrétny dovolací dôvod podľa § 371 Tr. zák. (pozn. aut.: správne má byť Tr. por.), námietky uplatnené obvineným možno podľa názoru prokurátora subsumovať pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., pričom však zdôraznil, že obvinený sa k danému dôvodu dovolania bližšie nevyjadril a ani neuviedol, ktoré právne posúdenie zistených skutkov je nesprávne a ani nekonkretizoval, ktoré hmotnoprávne ustanovenie malo byť nesprávne použité. Prokurátor v tejto súvislosti zároveň uviedol, že obvinený iba všeobecným spôsobom spochybňuje zákonnosť rozhodnutia vo vzťahu k uloženiu súhrnného trestu.

Námietky obvineného možno považovať za opakovanie jeho odvolacích dôvodov, ktoré smerujú proti spôsobu hodnotenia dôkazov a správnosti skutkových zistení, kedy obvinený spochybňuje skutkový stav ustálený súdmi nižšieho stupňa.

V závere vyjadrenia prokurátor uviedol, že podanie obvineného z 19. augusta 2019 sčasti posúdil ako trestné oznámenie P. V. na ďalšie podozrivé osoby, a to J. U. a M. H., obe bytom E., ktoré sa mali predmetnej krádeže dopustiť spolu s ním a toto preto odovzdal na vybavenie Obvodnému oddeleniu PZ Veľký Krtíš.

V súvislosti s námietkou obvineného, že spolu s ním mali byť odsúdené aj osoby, ktoré označil v podanom dovolaní, prokurátor poukázal na skutočnosť, že obvinený v prípravnom konaní využil svoje právo a odoprel vypovedať. Rovnako nevypovedal v konaní pred súdom, pričom na hlavnom pojednávaní urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por., ktoré súd prijal a preto následne obmedzil dokazovanie len vo vzťahu k výroku o treste. Z uvedeného dôvodu nebolo v prejednávanej veci vedené trestné stíhanie aj voči osobám, ktoré obvinený označil až vo vyššie konkretizovanom podaní.

S poukazom na uvedené skutočnosti prokurátor navrhol, aby najvyšší súd dovolanie obvineného V. podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Po podaní dovolania obvineného boli dňa 27. decembra 2019 a 28. januára 2020 najvyššiemu súdu doručené vlastnoručne spísané podania obvineného, ktoré boli následne postúpené okresnému súdu z dôvodu, že v čase ich doručenia nebola ešte predmetná vec predložená najvyššiemu súdu na rozhodnutie o podanom dovolaní obvineného.

V podaní z 20. decembra 2019 označenom ako „Doplnenie dôvodov dovolania: 3T/53/2014“ obvinený namietal nedoručenie trestného rozkazu zo 16. januára 2015, sp. zn. 3T/53/2014 do miesta jeho trvalého bydliska. Poukázal na existenciu rozporu v lehotách pre podanie odporu proti trestnému rozkazu, ako aj skutočnosť, že z jeho strany nedošlo k podaniu odporu proti danému trestnému rozkazu. Obvinený v rámci svojej argumentácie ďalej uviedol, že nemal zvoleného obhajcu a ani mu tento nemohol byť ustanovený, keďže nepodpísal žiadnu plnú moc. Postupom vyšetrovateľa, prokurátora a sudcu v danej veci došlo podľa názoru obvineného k závažnému porušeniu práva na spravodlivý proces.

V súvislosti s vyhlásením podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por., ktoré uskutočnil na hlavnom pojednávaní dňa 11. apríla 2016 pred okresným súdom uviedol, že toto urobil pod zúfalým tlakom z prietahov v konaní. Aktuálne však zdôrazňuje, že sa cíti byť nevinný zo skutku, ktorý sa mu kladie za vinu. Má za to, že v danom konaní mu nebola preukázaná vina nad všetky pochybnosti. Poukázal na nedodržanie zásady in dubio pre reo a taktiež namietal aj výšku určeného trestu, ktorý sa mu javí ako neprimerane prísny. Argumentoval, že v rozsudku z 22. júna 2015, sp. zn. 3T/53/2014 súd postupoval v rozpore so zákonom, keď použil pri ukladaní trestu § 37 písm. m) Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., § 42 ods. 1 Tr. zák. Poukázal taktiež na skutočnosť, že ustanovený zástupca JUD. Jozef Veseľý neakceptoval jeho návrhy na doplnenie dovolania, kedy nepoukázal na rozsudok zo dňa 16. januára 2015, sp. zn. 3T/53/2014 a rozsudok zo dňa 22. júna 2015, sp. zn. 3T/53/2014, ako ani na rozsudok Okresného súdu Lučenec z 9. júna 2016, sp. zn. 2T/42/2016.

Na základe vyššie uvedených skutočností navrhol, aby najvyšší súd zrušil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. septembra 2016, sp. zn. 3To/67/2016, ako aj rozsudok Okresného súdu Veľký Krtíš z 11. apríla 2016, sp. zn. 3T/53/2014.

V podaní z 27. januára 2020 označenom ako „Žiadosť“ obvinený uviedol, že okresný súd si nesplnil svoju zákonnú povinnosť podľa § 376 Tr. por. a zároveň v zákonnej lehote neodoslal jeho dovolanie spísané právny zástupcom. V tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že do dňa spísania predmetného podania mu nebolo doručené vyjadrenie od okresnej prokuratúry k jeho dovolaniu zo dňa 10. októbra 2019. Obvinený spochybnil zákonnosť postupu prokurátora v otázke posúdenia jeho dovolania, pričom namietal taktiež nedodržanie lehoty v zmysle § 376 Tr. por. zo strany prokurátora. V závere podania požiadal najvyšší súd, aby bola jeho vec podľa § 23 Tr. por. postúpená inému súdu prvého stupňa z dôvodu, že orgány činné v trestnom konaní a súdy pochybili a obišli zákon.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) postupom podľa § 378 Tr. por. predbežne preskúmal dovolanie i predložený spisový materiál a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) v spojení s písm. a) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.) a tiež v lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.). Najvyšší súd zároveň zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Úvodom rozhodnutia o dovolaní je nutné vo všeobecnosti zdôrazniť, že dovolanie predstavuje mimoriadny opravný prostriedok, keď nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších. Tie sú ako dovolacie dôvody výslovne uvedené v § 371 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi ustanovenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak

výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštanca a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Pokiaľ ide o otázku viazanosti dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por., k tomu je dôležité poznamenať - tak ako to napokon najvyšší súd už stabilne zdôrazňuje v rámci svojej rozhodovacej činnosti - že táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por. Teda zjednodušene povedané, podstatné sú vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Tr. por. (viď. k tomu bližšie R 120/2012).

A napokon ešte pred samotným vysporiadaním sa s konkrétnymi uplatnenými námietkami obvineného sa žiada úvodom vo všeobecnosti tiež uviesť, že dovolací súd je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, resp. skutkovými závermi, ktoré vo veci urobili sudy prvého a druhého stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejme z dikcie § 371 ods. 1 písm. i) časť vety za bodkočiarkou Tr. por. v znení účinnom do 31. augusta 2011 (s poukazom na § 567j ods. 7 Tr. por.). Dovolací súd skutok ustálený súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať (to neplatí len pre posúdenie dôvodnosti dovolania ministra spravodlivosti podaného podľa § 371 ods. 3 Tr. por., ktorý dôvod bol do Trestného poriadku doplnený novelou č. 262/2011 Z. z. s účinnosťou od 1. septembra 2011).

Pokiaľ ide o jednotlivé argumenty uplatnené obvineným, v danom ohľade je nevyhnutné primárne poukázať na tú okolnosť, že podľa § 370 ods. 1 veta druhá Tr. por., ak sa dovolanie podáva v prospech obvineného, možno ho podať do troch rokov od doručenia rozhodnutia obvinenému; ak sa rozhodnutie doručuje obvinenému aj jeho obhajcovi alebo zákonnému zástupcovi, plynie lehota od toho doručenia, ktoré bolo vykonané najneskôr. Zároveň podľa § 374 ods. 1 Tr. por. musí byť dovolanie už pri jeho podaní odôvodnené tak, aby bolo zrejme, v ktorej časti sa rozhodnutie napáda a aké chyby sa vytýkajú rozhodnutiu alebo konaniu, ktoré rozhodnutiu predchádzalo. Z citovaných ustanovení Trestného poriadku teda vyplýva, že obvinený musí chyby, ktoré napadnutému rozhodnutiu alebo konaniu, ktoré mu predchádzalo, v podanom dovolaní vecne vymedziť najneskôr v lehote troch rokov od doručenia rozhodnutia.

Z obsahu predloženého spisového materiálu je zrejme, že obvinený podal najskôr v zákonnej trojročnej lehote od doručenia napadnutého rozhodnutia podľa § 370 ods. 1 Tr. por. (dovolaním napadnutý rozsudok krajského súdu z 21. septembra 2016, sp. zn. 3To/67/2016 bol obhajcovi obvineného doručený dňa 12. októbra 2016 a samotnému obvinenému dňa 14. októbra 2016) na súde prvého stupňa dovolanie (podanie vlastnoručne spísané obvineným, doručené prvostupňovému súdu 20. augusta 2019, č. l. 252-255 spisu), ktoré následne riadne odôvodnil prostredníctvom ustanoveného obhajcu (doplnenie dôvodov dovolania, doručené prvostupňovému súdu 10. októbra 2019, č. l. 268-271 spisu). Dňa 27. decembra 2019 a 28. januára 2020 boli dovolaciemu súdu doručené ďalšie podania obvineného (podanie z 20. decembra 2019 označené ako „Doplnenie dôvodov dovolania: 3T/53/2014“ a podanie z 27. januára 2020 označené ako „Žiadosť“), spísané samotným obvineným na účely dovolacieho konania.

Z obsahu predmetných podaní obvineného vyplýva, že ide o celkom zjavné vecné (namietanými okolnosťami), nie len argumentačné rozšírenie skôr (v zákonnej lehote) podaného dovolania, teda nie iba o bližšie ozrejmienie už skôr uplatnených námietok. V danom kontexte považuje najvyšší súd za podstatné zdôrazniť, že v dovolacom konaní je možné prihliadať len na námietky vecne špecifikované v rámci zákonnej lehoty na podanie dovolania, teda špecifikované ako chyby rozhodnutia alebo konania, v ktorých sa vidí naplnenie dovolacieho dôvodu, a to vrátane dopĺňania dovolania a odstraňovania jeho nedostatkov.

Výnimku by bolo možné pripustiť len pre prípad, ak je v zákonnej lehote podané dovolanie, avšak v

rozpore s § 374 ods. 1 Tr. por. už pri jeho podaní nešpecifikuje žiadnu konkrétnu vytýkanú chybu (teda je podané bez akéhokoľvek materiálneho odôvodnenia), kedy je možné (ako alternatíva odmietnutia „prázdného“ dovolania zo strany dovolacieho súdu podľa § 382 písm. e) Tr. por.) účinne sa zaoberať aj neskôršie - t. j. po uplynutí zákonnej lehoty na podanie dovolania uplatnenou vecnou námietkou, najneskôr však v „dodatočne“ určenej primeranej lehote predsedom senátu dovolacieho súdu podľa § 379 ods. 1 Tr. por., v rámci výzvy na odstránenie predmetného (odstrániteľného) nedostatku, čo však nie je prejednávaný prípad, kedy obvinený v dovolaní podanom v zákonom stanovenej trojročnej lehote špecifikoval chyby konania, resp. rozhodnutia, ktoré namieta a preto nebol daný dôvod na odstraňovanie väd dovolania podľa § 379 ods. 1 Tr. por. (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 96/2018).

Z uvedeného dôvodu najvyšší súd v rámci dovolacieho konania prihliadal len na námietky uplatnené v rámci zákonom stanovenej lehoty na podanie dovolania, t. j. argumentáciu obsiahnutú v podaní označenom ako „Doplnenie dôvodov dovolania“ zo dňa 10. októbra 2019, spísanom prostredníctvom obhajcu obvineného JUDr. Jozefa Veselého, pričom však zároveň ako súčasť dovolania podaného prostredníctvom obhajcu posudzoval taktiež vlastnoručne spísané dovolanie obvineného, a to aj vzhľadom na skutočnosť, že obhajca na toto dovolanie obvineného priamo poukázal.

Vo vzťahu ku včas uplatneným námietkam obvineného najvyšší súd uvádza, že pri ich preskúmaní bol limitovaný ustanovením § 257 ods. 5 Tr. por. Z obsahu predloženého spisového materiálu, konkrétne zo zápisnice z hlavného pojednávania okresného súdu z 29. februára 2016, najvyšší súd totiž zistil, že v posudzovanej trestnej veci okresný súd podľa § 257 ods. 6, ods. 7 Tr. por. prijal vyhlásenie obvineného podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por., že je vinný zo spáchania skutku obžaloby a zároveň rozhodol, že dôkazy súvisiace s priznaným skutkom nevykoná, ale vykoná dokazovanie súvisiace s výrokom o treste.

Z obsahu predmetnej zápisnice ďalej vyplýva, že prijatiu vyhlásenia obvineného podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por. predchádzal postup okresného súdu, ktorý bol plne v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku. Obvinený bol zo strany okresného súdu riadne poučený o svojich právach a následne súhlasne odpovedal na všetky otázky podľa § 333 ods. 3 písm. c), písm. d), písm. f), písm. g) a písm. h) Tr. por., teda aj na otázky, či rozumie právnej kvalifikácii skutku a či bol oboznámený s trestnou sadzbou, ktorú zákon za tento trestný čin ustanovuje.

Najvyšší súd v tejto súvislosti považuje za potrebné poukázať na právne následky vyhlásenia podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por., ktoré podľa § 257 ods. 5 Tr. por. spočívajú v tom, že súdom prijaté vyhlásenie obvineného o vine je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním, okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Zo strany obvineného teda výrok o vine prvostupňového rozsudku, ktorému predchádzalo prijatie vyhlásenia obvineného o vine, nie je možné napadnúť dovolaním zo žiadneho z dôvodov vymedzených v § 371 ods. 1 písm. a) až písm. n) Tr. por., pretože v tomto rozsahu je dovolanie vo vzťahu k vine neprípustné.

Výnimku v tomto smere tvorí iba dovolanie podané podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., avšak v tomto kontexte je potrebné zdôrazniť, že pri určení okruhu osôb, ktoré sú oprávnené v danej situácii dovolanie podať, nemožno ustanovenie § 257 ods. 5 Tr. por. vykladať izolovane, ale v súhrne s ďalšími ustanoveniami upravujúcimi postup v konaní o dovolaní, a to ustanoveniami § 369 ods. 1, ods. 2 a § 372 ods. 1 veta prvá Tr. por. V zmysle uvedeného, proti prvostupňovému rozsudku, ktorý bol vyhlásený po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny podľa § 257 ods. 5 Tr. por., môže dovolanie smerujúce proti výroku o vine podať len minister spravodlivosti, a to na podnet obvineného alebo na podnet inej osoby [§ 369 ods. 1, § 371 ods. 1 písm. c), § 372 ods. 1 Tr. por.] (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 12/2017).

Zo znenia ustanovenia § 369 ods. 2 písm. b) Tr. por. a § 372 ods. 1 Tr. por. totiž jednoznačne vyplýva, že obvinený je oprávnený podať dovolanie iba proti rozhodnutiu súdu druhého stupňa, teda iba v prípade, ak proti výroku, ktorý dovolaním vecne napáda, podal riadny opravný prostriedok o ktorom

bolo rozhodnuté, resp. ak bol takýto výrok druhostupňovým súdom zmenený v jeho neprospech na podklade opravného prostriedku podaného prokurátorom alebo poškodeným. Keďže obvinený nepodal a ani nemohol v zmysle § 257 ods. 5 Tr. por. podať proti výroku o vine riadny opravný prostriedok, a ani nedošlo k zmene tohto výroku v jeho neprospech na podklade odvolania prokurátora, nebol, pokiaľ ide o námietky smerujúce voči výroku o vine, v posudzovanej veci osobou oprávnenou podať dovolanie a takouto osobou by mohol byť iba minister spravodlivosti.

Vyššie prezentované závery však neplatia vo vzťahu k dovolacím námietkam obvineného, ktoré síce nepodradil pod žiaden konkrétny dovolací dôvod, avšak na základe ich vecného posúdenia možno tieto považovať za námietky smerujúce proti výroku o treste, voči ktorému obvinený riadny opravný prostriedok (odvolanie), o ktorom bolo krajským súdom rozhodnuté, podal. V tomto smere je obvinený bezpochyby osobou oprávnenou na podanie dovolania a najvyšší súd preto v uvedenom rozsahu pristúpil k posúdeniu, či obvineným uplatnené námietky smerujúce k výroku o treste zodpovedajú niektorému z dovolacích dôvodov, ktoré bol oprávnený použiť a či tieto boli splnené, resp. preukázané.

Vychádzajúc z uvedeného najvyšší súd konštatuje, že relevantnou námietkou z hľadiska dovolacieho konania v danej veci je námietka obvineného smerujúca k spochybneniu správnosti aplikácie zásad pri ukladaní súhrnného trestu, ktorá je s prihliadnutím na jej vecný dosah potenciálne subsumovateľná pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

V nadväznosti na dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. je v prvom rade potrebné zdôrazniť, že dovolanie z citovaného dôvodu možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Čo sa týka predmetného dovolacieho dôvodu, tak z jeho znenia ako aj z inštitútu dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku je zrejmé, že trestné konanie je v zásade dvojinstančné. Dovolací súd je tak viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili súdy nižšej inštalácie. Rovnako nie je oprávnený ani posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu.

V dôsledku uvedeného iba s poukazom na nesprávne skutkové zistenia, alebo na nesúhlas s hodnotením vykonaných dôkazov, nemožno potom vyvodzovať predmetný dovolací dôvod. Ten je totiž daný len v tých prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení. Ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. teda vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin, alebo že skutok nie je trestným činom.

Spomenutý dovolací dôvod naplňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až 30 Tr. zák.), premlčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Tr. zák.) a pod., i ukladania trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Tr. zák.

Ako bolo vyššie uvedené, dovolací súd podradil pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. aj námietku obvineného vzťahujúcu sa k výroku o treste. Na tomto mieste sa však žiada zdôrazniť, že subsumovanie námietok automaticky nezakladá naplnenie dovolacieho dôvodu.

Obvinený v podanom dovolaní konkrétne argumentoval, že v prípade, ak bol odsúdený viacerými rozhodnutiami a trestnými rozkazmi za trestné činy spáchané skôr, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok, súd bol povinný zrušiť výroky o treste vo všetkých prechádzajúcich rozhodnutiach, ktoré sú v pomere uvedenom v § 42 ods. 1 Tr. zák. a uložiť mu súhrnný trest za celú zbierajúcu trestnú činnosť, t. j. za všetky trestné činy spáchané v jednočinnom súbahu.

Po komplexnom zhodnotení argumentov obvineného najvyšší súd uvádza, že tieto nie je možné akceptovať, pretože odporujú zákonu a súdnej praxi. Najvyšší súd na vysvetlenie uvádza, že súhrnný trest možno obvinenému uložiť len vtedy, ak súd odsudzuje páchatel'a za trestný čin, ktorý spáchal skôr, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený prvý odsudzujúci rozsudok v konaní, ktoré bolo skončené právoplatným odsúdením páchatel'a za iný jeho trestný čin, pokiaľ sú tieto trestné činy vo viacčinnom súbahu. Inými slovami povedané, k uloženiu súhrnného trestu dochádza pri viacčinnom súbahu, pokiaľ bol páchatel' za časť retrospektívne sa zbierajúcej trestnej činnosti odsúdený, a ak možno na takéto odsúdenie prihliadať. V takomto prípade je súhrnný trest aplikovaný namiesto úhrnného trestu, ktorý by bol inak páchatel'ovi uložený, ak by sa o všetkých zbierajúcich trestných činoch rozhodovalo v spoločnom konaní, pričom súd postupuje podľa zásad pre uloženie úhrnného trestu.

Najvyšší súd považuje za podstatné zdôrazniť, že odsudzujúcim rozsudkom súdu prvého stupňa za iný trestný čin sa v zmysle § 42 ods. 1 Tr. zák. (primerane podľa § 35 ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2005) rozumie prvý odsudzujúci rozsudok za iný trestný čin, bez ohľadu na to, že v riadnom alebo mimoriadnom opravnom konaní bol tento rozsudok zrušený, pokiaľ sa toto opravné konanie skončilo právoplatným odsúdením páchatel'a. Rovnakú povahu ako odsudzujúci rozsudok má aj trestný rozkaz, pričom účinky spojené s vyhlásením rozsudku nastávajú doručením trestného rozkazu obvinenému.

O viacčinný súbeh trestných činov ide len vtedy, ak v období medzi prvým z nich a posledným z nich nedošlo k vyhláseniu odsudzujúceho rozsudku za niektorý trestný čin toho istého páchatel'a (bez ohľadu na to, či sa odsudzujúci rozsudok týka niektorého z týchto trestných činov, alebo trestného činu spáchaného ešte skôr mimo okruh týchto skúmaných trestných činov) a to takého rozsudku, ktorý bol ako prvý odsudzujúci rozsudok v trestnom stíhaní pre tento trestný čin vyhlásený, a ktorý potom svojho času aj nadobudol právoplatnosť a možno naň dosiaľ prihliadať. Opierajúc sa o uvedené možno vysloviť záver, že okamih vyhlásenia odsudzujúceho rozsudku má za následok, že trestný čin spáchaný pred týmto okamihom a trestný čin spáchaný po tomto okamihu, nemôžu byť vo vzájomnom pomere viacčinného súbahu.

Viac trestných činov je v súbahu len potiaľ, pokiaľ medzi prvým a posledným z nich nebol vyhlásený súdom prvého stupňa odsudzujúci (hoci aj neprávoplatný) rozsudok za nejaký trestný čin. Činy spáchané po odsudzujúcom rozsudku do doby jeho právoplatnosti, treba posúdiť obdobne ako recidívu (R 8/1974).

Ak bol obvinenému uložený súhrnný trest v zmysle § 35 ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2005 (teraz § 42 ods. 1 Tr. zák.) a neskôr bol ďalším rozsudkom uznaný vinným zo spáchania trestného činu spáchaného po vyhlásení prvého rozsudku a pred vyhlásením rozsudku, ktorým mu bol uložený súhrnný trest, nejde v prípade posledného odsúdenia o súbeh trestných činov, ktorý je nevyhnutným predpokladom uloženia súhrnného trestu, ale ide o recidívu, takže je potrebné uložiť samostatný trest (R 34/1965).

Ak bol trestný čin spáchaný po vyhlásení odsudzujúceho rozsudku súdom prvého stupňa, nejde o súbeh a teda je vylúčené uloženie súhrnného trestu v zmysle § 35 ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2005 (teraz § 42 ods. 1 Tr. zák.), aj keď bol tento rozsudok v ďalšom konaní zrušený a nový odsudzujúci rozsudok súd prvého stupňa vyhlásil až po spáchaní trestného činu, za ktorý sa ukladá trest (R 52/1971).

Aplikujú vyššie prezentované závery na konkrétnu situáciu, pokiaľ ide o námietku obvineného, že súd v danom prípade nebral do úvahy rozsudok Okresného súdu v Rožňave z 18. decembra 2015, sp. zn. 3T/151/2015, najvyšší súd v tejto súvislosti uvádza, že z časovej osi páchania trestnej činnosti obvineným vyplýva, že skutky prejednávané Okresným súdom v Rožňave, za ktoré bol obvinený odsúdený rozsudkom, na ktorý poukazuje v podanom dovolaní, boli spáchané v priebehu roku 2015, t. j. skoro dva roky po tom, ako bol obvinenému doručený trestný rozkaz Okresného súdu Lučenec z 1. októbra 2013, sp. zn. 22T/181/2013, ktorým došlo k pretrhnutiu viacčinného súbehu medzi týmito skutkami - trestnými činmi, pre ktoré bol obvinený odsúdený dovolaním napadnutým rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš z 11. apríla 2016, sp. zn. 3T/53/2014, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. septembra 2016, sp. zn. 3To/67/2016. V danom prípade ide o recidívu a nie je možné postupovať tak, ako to v dovolaní navrhol obvinený.

Najvyšší súd preto konštatuje, že Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 21. septembra 2016, sp. zn. 3To/67/2016 postupoval v súlade so zákonom, keď zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a obvinenému uložil súhrnný trest len vo vzťahu k výroku o treste v trestnom rozkaze Okresného súdu Lučenec z 1. októbra 2013, sp. zn. 22T/181/2013.

V závere najvyšší súd k námietke obvineného ohľadom údajného nedoručenia vyjadrenia prokurátora k podanému dovolaniu uvádza, že k doručeniu predmetného vyjadrenia obvinenému preukázateľne došlo dňa 4. februára 2020, čo potvrdzuje doručienka tvoriaca súčasť spisového materiálu (č. l. 283 rub spisu). Uvedená skutočnosť bola osobitne preverovaná okresným súdom tak prostredníctvom doručovateľa realizujúceho prepravu danej zásielky (Slovenská pošta, a. s.), ako aj v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Košice I, kde sa v čase doručovania zásielky obvinený nachádzal, pričom došlo k potvrdeniu prevzatia predmetnej zásielky osobne obvineným zo strany oboch zmieňovaných subjektov. Najvyšší súd zároveň v danej súvislosti uvádza, že vyjadrenie prokurátora bolo okresnému súdu doručené včas, v rámci pätnásťdňovej lehoty, ktorá bola na jeho zaslanie určená zo strany okresného súdu.

Napokon je potrebné vo vzťahu k tvrdeniam obvineného týkajúcim sa údajnej účasti ním označených osôb na skutku, zo spáchania ktorého bol uznaný vinným uviesť, že nie je v kompetencii najvyššieho súdu zaoberať sa tým, aké iné osoby boli prípadne účastné na stíhanom skutku, pretože „okruh páchateľov“ je pre neho záväzne daný (skutková otázka). Najvyšší súd je oprávnený v presne určenom zákonom rámci preskúmať správnosť a zákonnosť napadnutého rozhodnutia (a postupu) súdu konajúceho na podklade konkrétneho obžalobného návrhu, a to len vo vzťahu k dotknutej osobe dovolateľa.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že v rozsahu námietok vymedzených v dovolaní obvineného nie je naplnený žiadny z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Tr. por. a preto najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.